THE SUNDAY MORNING BUSINESS HALACHA PROGRAM

נזקי שכנים Week 9

חו"מ קנ"ג ו'- י"ג

לז"נ ר' שמוא–ל יוסף בן ר' מרדכי אהרן ע"ה

לז"נ שלום פנחס בן מרדכי א-ליעזר ע"ה

לז"נ ויצה בת ר' שמוא–ל זאב ע"ה לז"נ לוי בן דוד שלמה לז"נ שמוא–ל זאב בן לוי

A program funded solely by the Night Seder Bais Medrash Please contact us for sponsorship opportunities

סעיף ה' יאן שאין דו בו דא פתח כר'. עיין דרישה (סעיף י"א), שם הכאתי לשון התוס' דף נ"ט (ע"כן שכתבו בד"ה ואפילו בעל החלר כו', דאף שבאותו לד שהגג פתוח להחלר לריך לעשות מעקה גבוה ד' אמות [ור"ל וכשהוא גבוה כ"כ אין שייך לותר שיוליא זיו למעלה מהמעקה וישחמש בו דיראה משם, דאין דרך שימוש בכךן, י"ל שמיירי שמוליא היח בקרן זיים בסוף המעקה שהוא בלד שעל פני חלירו, עכ"ל. ור"ל דבשאר ג' לדדי גג אף שלריך ג"ל לעשות מעקה כדי שלא יפול הנופל משם, מכל מקום אינו גבוה כל כך, ועיין דרישה: יבן וגם דבנות כנגדו כר'. עיין פרישה

ה דייגיטיש מי שכתב שכל זה אינו אלא בחצר

חבירו יאושאין לו כו לא פתח ולא חלון אכל

בחצר של שותפים שיש עליו פתחים וחלונות

אם רוצה להוציא זיז לפני חלונו להשתמש

עליו אינו יכול למחות בו שהרי מחלונו רואה

בו ומה יעשה לו היזק יבוגם לכנות כנגדו

בלא הזיז אינו יכול לבנות מפני חלונותיו. הגה

יבודיוים מי שכתב שלותן זיזין שמוליאין מגג של

רעפים מפני קיום הכוחל מן המטר אין בעל

[סעיף י"א], שם כתנתי דכנגדו דקחמר בכוחל יטול חלי עובי הכוחל לחשמישו כדינו, עכ"ל. וכלל דבריו דנ"י, דבא למחות, משום הכי אין לו חוקה לאחר

כ"ל במקום הוח ממש, דאף אם הוח הוא למטה מהחלון או בלידו בחוך משך טפח מהחלון, אסור לבנות שם, שמח יעמוד עליו ויצין כחוך חלונות דחבירו וכמ"ש בסימן קנ"ד (סעיף כ"ב) ע"ם: יגן ויש מי שכתב שאותן זיזין כר'. האי ויש מי שכתב כו', לאו לאפלוגי אדלעיל קאי, אלא מפני שכתב המחבר ברים סעיף זה דים מי שכחב שכל זה כו', ע"ו כתב מור"ם דיש מי שכתב עוד קולה החרח בענין זיו, שאותן זיין כו' וק"ל: ידן יפלקם לגמרי. עם כנ"י והמוכא בציונים אות יידן, סיים וכתב ז"ל, ואם הוא שותף לומר דכיון דמהזיזין מלד עלמן אין לו החק, משום הכי אינו יכול למחום דהר"ל זה נהנה כו', וכיון דאינו יכול זמן, ויכול לפלקם כשירלה לבנות וליטול חלקו בכוחל. ועיין לקמן בסימן קנ"ד סעיף ט"ו מ"ש המחבר בענין זה די"ח

ד"ה המרוב וד"ה אין לו ולשכ"ל בתשובה ח"ב סרי כ'. (ד"מ י"כ). 2) כ"ה במהרורת באה"ג. במהדורת של"ר: פירוש כעין רהיט שהמים עוברים בו. דיכול למחות משום דלא ניסא ליה לירד עמו בדינא ודיינא לאחר זמן. וי"ל דכאן הכל מודים, כיון דהכל יודעים דמדרך העולם להניח לחבירו הדר בלידו להאריך זיזו לחלירו עד עת שילטרך לבנות שם: סעיף ו' פון הרוצה להוציא צגור על חצר חבירו כו'. הליטר נעשה באופן שהמים הבאים אל חוכו יתרחקו על ידו מליפול סמוך להכותל, בין שידבק הצינור למזחילה העשויה כמדת אורך גגו וע"י הציגור יורחקו מי הגשמים מהכוחל, בין שמעמיד הלינור בחלון ביתו ושופך לחוכו השופכין מי תשמישו של ביתו וירוחקו על ידו מהכוחל, וכן משמעות הגמרא פרק חוקת הבחים [ריש דף (נ"ג) [נ"ט]], ומשניהן איירי הרמכ"ם כאן [המוכא בציונים אות ט"ין ודוק: מין כך החזיק בעל החצר כר'. היינו בעוד הגג קיים, ב־אכל אם רלה לשנות מגג עליה, אין בעל החלר יכול לעכב, כ"כ כ"י שם נל"א צ"ב מרפי הרייףן בשם הרא"ה והר"ן ננ"ט צ"א ד"ה לדידין ולאפוקי הריטב"א נוראה

פעיף 🗥 ועיין לפנים דין פיץ: סעיף ה' בסופו. אותן זיזין שמוציאין מגג - למחות, ואין לו חזקה, וכשירצה זה לבנות יסלקם לנמרי. וביי סעיף מי בשם ניי של רעפים מפני קיום הכותל מן המשר, זה נהנה וזה אינו חסר, ואינו יכול ברב ליב עוש מדפי הרייפון

מורי זהכ

סעיף ה׳. יסלקם לגמרי. הא דהקשה הסמ"ע (סק"י) [סקי"ר] מסימן קנ"ד, נראה דרמ"א תירצו בלשון זה, וכונתו, דהכא אין עליו לטרוח לתבוע אותו, כיון דהיזק בחצירו הוא יכול לסלקו, ובעל הזיז יהיה מוכרח לחבוע אותו שלא יסלקו, משא"כ בהיזק ראיה דסימן קנ"ד בו מי גגי כו". והוא תמוה, דהא בסימן (קנ"ה) [קנ"ד] סעיף ל"ט פסק, שיצטרך בעל החצר לתבוע את בעל החלון שיסתום חלונו כדי שלא ראובן שמכר את הבית לאחד והחצר לאחד צריך לסתום החלונות. וצ"ל

באר הגולה

סעיף ה' ט. טור סעיף י"ל כשם ה"ר ישעיה (פסקי הריד נים עיבן. סעיף ו' י. לשון הרמנ"ם שם ופיח משכניםן דין (מ') והין, ממשנה וגמרא שם דף נ"ח ע"ב. כ. שם ונים עיאן מימרא דרב יהודה אמר שמואל, וכרבי כיסח וכרכי חושעים כן בנו. ל. וכתב הנ"י בשם הרח"ה והר"ן, ב־חבל חם רצה לשנות מגג עליה אין בעל החצר יכול לעכב עליו, ולאפוקי הריטב"א דחולק ע"ז. סמ"ע נסקמיזן כשם ד"מ.

בהג"ה: כא. וכשירצה. ר"ל לענין זה אין לו חזקה, דהא אין יכול למסות כו: סעיף ו" כב. בעל החצר. דכל שיש לו חזקה יכול למחות, כנ"ל [סק"כ]: כג. ואם כר׳. אפילו לינור למקומו יש חזקה, רק לכנות כמ"ש בסעיף ח׳, וכמ"ש בגמ' שם [נ"ח ע"ב]:

סעיף ה' ח. פתח. המוספות כתכו ח"ל, דאף שכאותו לד שהגג פתוח לחלר לריך לעשות מעקה גבוה ד' אמות [ור"ל וכשהוא גבוה כ"כ לא שייך לותר שיוליא זיו למעלה מהמעקה וישתמש בו ויכלה משם, דהם אין דרך שימוש בכךן, ייל דמיירי שמולים הזיו כקרן זוים כסוף המעקה שהוא כלד שעל פני חלירו, ע"כ. ור"ל דכשאר ג' לדדי הגג אף שלריך ג"כ לעשות מעקה, מ"מ אינו גבוה כ"כ, עכ"ל הסמ"ע [סקי"א]. ועיין ממש, דאף אם הוח הוא למטה מהחלון או בלידו בחוך משך טפח מהחלון, אסור לבנות

סעיף ה' ה) יש מי שכתב כו'. עיין בחשובת מהרשד"ם [חו"מ] סי' תק"ב [קש"כ]: סעיף ו' ה) הרוצה להוציא צנור כוי. עיין נתשונת בעוד הגג קיים, אבל אם רלה לשנום מגג עליה, אין בעל החלר יכול לעכב, כ"כ נ"י בשם הרח"ה והר"ן לחפוקי

ר"ם כהן ספר כ' סי' ל"ח, *וכחשובת בכח"י ומצא מכי"ט (ס"ל) [ח"ב] סי' ל"ו [קש"כ]: המשר דברי המחבר: כך ם כך החזיק בעל החצר כו'. סיינו החזיק בעל החצר כו'. סיינו החזיק בעל

החלר יכול למחות ואין לו חזקה וכשירלה זה לבנות ידגיסלקם לגמרי.

ו מין המים שם הקלח כדי חבירו על חצר על צגור על אנור להוציא או שעשה מזחילה (2פירוש צנור גדול שהמים עוברים בו) על כתלו כדי שיהיו המים נזחלים ויורדים לחצר חבירו בעל החצר מעכב עליו ואם לא מיחה בו החזיק זה בצנור (מיוים אומרים דגם בחוקה זו בעינן חוקה שלש שנים וטענה ובלא זה לא מיקרי סוקה) לרצה אחר כך לסתום הצנור בעל החצר מעכב עליו שכשם שהחזיק בעל הגג לשפוך מימיו לחצר חבירו ^{מיזיא}כך החזיק בעל החצר שיהיו מימי גגו של

ציונים ומקורות יג) טור סעיף י"ל נקם ר' ישעיה פסקי רי"ד נ"ט ע"ב. יד) כן כתכ נמוק"י פרק חזקת הכתים ל"ב ע"א מדפי הרי"ף. ד"ת (י"ט) ט'. טו) שם כרמכ"ם פ"ח משכנים דין ה'. טו) טור פעיף י"ג ונ"י נשם רשב"ם ראה נ"ח ע"ב

כיאור הנר"א

יויקנו בראיה, ובעל החצר אינו רוצה לבנות כותל בחנם נגד החלון

לבטל ההיזק, נמצא שיצטרך לתבוע את בעל החלון ולטרוח בדינא

ודיינא: כטור כתב רכינו בסעיף י״ב ונמצא שזכיתי בחצירך לשפוך

ד"ה בבעל א"נ כו', רק שרשב"ם מפרש סמוך לכוחלו. ועיין כ"ח [שם]: סעיף ה' יח. יש מי. וכזה מודה רכ הונא לרב יהודא [נ"ט ע"ב] אפילו כזיו טפח, ואפילו לענין הולאחו, וכמ"ש שם לימא בהיוק ראיה כו": יט. ויש. ג"כ כנ"ל [סקי"ח] כמ"ש (שם), דאמר ליה למשמשתא כוי, ואף רב הונא לא קאמר אלא משום דמוים למימלא ביה כמ"ש שם: כ. ראין לו חזקה. דכל שאין יכול למחות אין לו חזקה, כמ"ש שם בוח וחלון, כמ"ש במרדכי נסיי תקנ"גן והגהות מייתוני (פ"ו מהלטת שכנים (אות ג'ן). ועיין לקמן סימן קנ"ד סעיף כ"נ

שם, שמא יעמוד עליו וילין כחוך חלונות חבירו וכמ"ש בסימן קנ"ד ע"ש. סמ"ע [סקי"ב]: י. יסלקם. עיין לקתן סיתן קנ"ד סעיף ט"ז מ"ש התחבר בענין זה די"ל דיכול למחום משום דלה ניחה ליה לירד עמו בדינה ודיינה לחחר זמן. וי"ל דהכה הכל מודים כיון דהכל יודעים שמדרך העולם להניח לחבירו הדר בנידו להחריך זיזו לחלירו עד עת שינטרך לבנות שם. שם [סמ"ע סקי"ר]: סעיף ר' יא. החזיק. עיין בתשוכת כהשוכת מהרשל"ם [חוימ] סיי חס"ב. [שיך סקירן: ב. בנגדו. ר"ל כמקום היח רש"ך ספר כ' סיי לייח וספר ג' סיי פ"ב וכסשוכת מכי"ט (ח"ל) [חיבן סיי ליין וכתשובת מהר"ל ששון סי' (ל"ת) (סיח]. (ש"ך סק"ה-רי):

בכתיי ציונים ריטכ"ל לחולק ע"ז, עכ"ל סמ"ע וסקט"ון. *ועיין בתשובת ר"ש כהן שם ד"ה לדידין דחולק על זה, ועיין ד"מ י"ז. יין אבל אם נפל ומיא ספר ג' סי' ס"ב, ובתשובת מהרא"ן ששון סי' ס"ח (קש"כ): סעיף ז' הכותד כוי. אין זה דבר והיפוכו עם הדין שהתחיל בו מור"ם, שהתחיל מ לעקור הצגור מצד זה כו' עד אין בעל החצר כו'. עיין לישה באיכד זכומו של בעל החלר, ומסיק בדין של בעל הגג אימה לא איכד

> המשנה והאוקימתות שבש"ם, דפירש המרוב אין לו חוקה לענין שבעל החלר מלקלרו או לעקור מלד ללד, או שכתב כן מסברה כו', עכ"ל הסמ"ע [סקי"ח]. ופירוש זה אין לו שחר, דא"כ מאי בדפופים: קמ"ל רב יודם חמר שמוחל *כי היכי יברי. חושו ע"פ כח"י. כו" (נ"ט ע"א), הלא לפ"ו באר היטב בדפוסים הוא במתניתין דים לו חוקה לבעל החלר. ותו איכא למידק, דאם כן ז"ל דמוחילה יגרע כח המחזיק מבמרוב, ובמוסילה יכול בעל החצר לקצר ובמרוב אינו יכול לקלר, זה אינו עולה על הדעת כלל. ותו, דתירון רב ירמיה לענין בנין לא יהיה שוה לפ"ז עם שאר מירולים ויהיו סברות הפוכות, לכן ודאי שמקברה למד זה, ודוק: ה) אין בעל החצר יכול לעכב כו'. נדריםה ופרישה כתבתי והוכחתי דוקא שאין בעל החצר טוען שמגיע לו היוק נחשמישו שמשחמש שם נמקום שירדו

אין לו בה חזקה למחות בבעל הגג שם המים, אלא שבא למחות משום דניחא ליה לקבל המים במקום הזה,

בזה קאמר דאין שומעין לבעל החלר, עכ"ל סמ"ע (סקי"ט). נראה דכתב בעד החצר יכוד דעכב כו'. בדרישה ובפרישה (סעיף יידן כתבתי כן כדי לישב דברי הרמב"ם והמובא בציונים אות כין כדי שלא יסמרו דברי והוכחתי דהיינו דוקא כשאין בעל החלר טוען שמגיע לו היוק בחשמישו למחות משום דניחף (ל"א ע"ב מדפי הרי"ף) כשם הריטב"ל (נ"ח ע"ב ד"ה מאין שמשחתש שם כמקום שירדו שם המים, אלא שכא למחות משום דניחא שהכיח כית יוסף סוף סעיף י"ב, עיין שם:

חבירו באים אצלו לרשותו. הגה "מיהו חס סחר בעל הגג וראה זה ושחק אבד זכוחו דהוי מחילה מיד כדאמרינן לגבי סחימת חלון [יחוצוכן אם סילק בעל גג מרוב שלו בדרך מחילה מיד הוי מחילה ואינו יכול להחזירהן יודים) אבל אם נפל הכוחל ועמד כך שנים הרבה יכול לחזור ולבנות אימתי שירלה עם המרוב ואם עשה בעל החלר מעשה שנראה

ז כמרצה בעל הגג יחוי לעקור הצנור מצד זה ולהחזירו לצד אחר או שהיה ארוך ורצה לקצרו יפוח אין בעל החצר יכול לעכב עליו שלא החזיק אלא כמימי הגג והרי הם כאים" אצלו מכל מקום.

שאינו רולה המרוב וראה זה ושתק הוי מחילה.

ח ליוכן אם רצה בעל החצר כולכנות תחת

ציונים ומקורות יו) נ"י ל"א ע"ב מרפי הרי"ף. ד"ת (י"ו) י"ו. ים) רשנ"ל בתשובה ח"א פר אלף קל"ג. ד"מ שם. יט) כן כמכ הרשנ"ל שם. ד"מ שם. כ) שם כרמב"ם פיח משכנים היה. כח) שם כרמב"ם פ"ח משכנים ה״ה.

נ) תוספת מהדורת הסמיע, ראה סמיע סקייז.

שם הארכתי בביאור דברי הרמב"ם בזה, אם כתב דין זה מכת פירוש זכותו ואימת איבד זכותו. לכן נראה שיש כאן חסרון בבא אחת וכל"ל. וכן אם סילק בעל הגג מרוב שלו בדרך מחילה, מיד הוה מחילה ואינו יכול להחזירה, אבל כו׳. ושניהן הן מדברי הרשב"ה סרי חלף קל"ג, וכ"כ בד"מ [סעיף י"ו], ע"ם ולוק: מעיף ז' יחן לעקור הצנור מצד זה כו' על אין בעל החצר כו'. עיין לריסה נסעיף ייגן, שם הארכתי בביאור דברי הרמב"ם [המוכא בציונים אות כי] כזה, אם כתכ דין זה מכח פירוש המשנה ואוקימתות שבגמרת ונ"ח ע"בן, דפירש מרוב חין לו חוקה לענין שבעל החלר אין לו בה חזקה למחום בבעל הגג מלקלר או לעקור מלד ללד, או שכחב כן מסברא. חלכל הרח"ם (פיג סיי עיבן והטור (סעיף ייגן פירשו למשנה ומיתראות שבגמרא, שר"ל שחין לבעל הגג חוקה למחוח בבעל החלר מלבנות, אבל לשאר דברים יש לו בה חזקה, דאין בעל החצר יכול לקצרה או לשנימה לנד אחר שלא מדעת בעל הגג, חהו שכתב מור"ם בהג"ה בסעיף ח', וסבר דפירוש שניהן עולה להלכה, ועיין דרישה: ימן אין

ליה לקבל המים במקום הזה, בזה קאמר דאין שומעין לבעל החצר, ע"ש ודוק: סעיף ח' כן לבנות תחת הצנור. נדרישה (סעיף ייבן הוכחתי

דה"ה תחם המזחילה, ובין שהיא של ען או אבן ס"ל להרי"ף נל"א ע"א מדפי הרי"ף) והרמב"ם נפ"ח משכנים ה"הן והרא"ש נפ"ג סיי ע"בן דמותר לבנות מחתיה ע"ש, ולא כעור (שם) שפסק לחלק בין של ען לשל אבן, וחמה על הרא"ש למה לא הביא בפסקיו האוקימתא שבגמרא (נ"ט ע"א) שמחלקם בין של עץ לשל אבן, וב"י הסכים עמו. ושם בדרישה כתבתי ופירשתי הסוגיא שבגמרא בענין אחר, ובו נתישבו בס"ד כמה קושיות שהנית הב"י בל"ע ע"ש:

ערך לחם שריששע

סעיף ו" בסופו. ואם פתם ולא מיחה בו לאלתר, הויא חזקה. נביי מעיף ייז בשם ניי ליא עיב מדפי הוייף. והייה לכל דברים אלו שחזקת עשייתו והסרתו ככדי שיוכל לומר ראית ונתפייסת. אבל אם חרב הכותל או כיוצא בזה שנעשה ממילא, אם רצה לבנותו צריך לעשות הצינור. וב"י מחודש א' בשם הרשב"א בתשובה ח"א סיי אלף קל"גו:

שורי זחב

דהכא מיירי ששייר המוכר לעצמו, וכתב זה למ"ד (ב"ב ס"ד ע"ב) לא אמריגן מוכר בעין יפה מוכר:

כאר חנולה

כר. כדאמרינן. שם ס' א', וכפירוש הרתנ"ם [פ"ז משכנים ה"ז] לתשום סעיף ז' מ. כתב הרב המגיד נפ"ח חשבנים ה"ה), לא שיהיה פירוש מחילה, וכסברא הראשונה בסימן קנ"ד סעיף י"ב בהג"ה: כה. וכן אם כו" האוקימחות [שם וניח] ע"ב] כן, אבל מחוכן נלמד שלא נחלקו אלא אם בעל בדרך מחילה. ר"ל, דבכה"ג לענין מסילת כעל הסחירה לריך מעשה הניכרת, החלר יכול לקלר או לשנות, אבל בעל הגג נראה שהכל מודים דיכול לשנות, כמ"ם שם וסימן קנ"ד סעיף י"בן בהג"ה וכל זה כשפתם כו' וכמ"ש שם דמה לו לבעל החלר בכך. סעיף ח' נ. אוקימתא דרב ירמיה בר אבא [סקנ"ח]: כו. אבל אם נפל. דכל שנפל דבר המחזיק לא הפסיד חוקתו כמ"ש שם ס' כ', וכמ"ש כתוספתה נפ"א ה"רן לענין שוכך על מתניתין ואם

ביאור הגר"א

אממנימין שם [ניח עיב].

לקחו, כ"ג א', וכמ"ש נסימן קנ"ה סעיף כ"ד, וכמ"ש ו' א' אחזיק להורדי אחזיק לכשורי, שאפילו ינטל או נפלה ההורדי, לא הפסיד חוקתו ואפילו לכשורי: כז. ואם עשה כו'. כ"ל דכלון מיד ששמק הוי ממילה כנ"ל (סקכ"ה): סעיף ז' כח. רצה כו' או. ר"ל לע"ג דפליגי שם ונ"ח ע"בן בכעל החלר אם יכול, אכל בבעל הגג מודי, כמ"ש שם נ"ע א' לדידי קני כו', וכמ"ש הנ"י שם [ל"א ע"ב מדפי הרי"ף] דלא קאמר לדידי קני איגרך למיא, משמע דלא קני רק המים, ח"ש שלה החזיק כו'. וגם אין יכול לעכב מטעם שלה שעבדתי מקום החר בחלר למימך, שהפילו משפכי לנטפי יכול לשנותן כמ"ש שם ו' ה', וכמש"ל בסעיף י'. וכן אין יכול לעכב בקינורו שיורד מהר, שהרי יכול לשנותן ללריפה דחורבני וכמ"ש שם (ר' ע"א) ושם (סעיף יין:

באר חימב

סעיף די יב. לעכב. כתב הסמ"ע (סקי"ט), דהיינו דוקה כשאין בעל החולר לבעל החולר. [מים הניגרים חחם הקרקע ממעין למעין יש להם חוקה. מהר"ם טוען שמגיע לו החק נחשמישו שמשחתש במקום שירדו שם המים, אלא שבא גלאנטי פי פייה, ועיין בחשובת מבי"ע ח"ב פי נ"יו. כנה"ג [הגה"ט אות ל'-ל"א]]:

למחוח משום דניחה ליה לקבל המים במקום הזה, בהה קאמר שאין שומעין

חידושי רעק"א

סימן קנג ש"ך ס"ק ר. ובחשובת מהרא"ן. נ"ב, שם כתב אהסיא דנפל הטחל ועמד כך החלר לאחר כשלא היה ש"ר ס"ק ר. ובחשובת מהרא"ן. נ"ב, שם כתב אהסיא דנפל הטחל ועמד כך שנים הרכה דיכול לחזור ולבנות עם המרוב, זה דוקה נגד היורש החלר, אכל אם מכר

בדים. שציון

באון הצנור עשוי לתשמיש כזיז. סירוט, להרחיק בנינו מתחתיו כדין תחת זיו שהוא בולט ד' מהנג, שגם סתם לינור בולט יותר מד' טפחים, ועיין מ"ם שם נסעיף ג' [סקיין]: כבן אם ירצה לקבלם בכלי כר'. פירוש, כשרולה בעל החלר לעשוח בנין נחקום ירידת החים מהמזחילה שיעוכב על ידו ירידת המים מגג של חבירו, ורולה לקבל מימי הגג בכלי בכל פעם, וישפוך הכלי, או שילרף לינור למוחילה של בעל הגג שיתרחק על ידו ירידת המים למקום רחוק, הרשות כידו: מעיף מ' כנן בני רשות הרבים יכודין דעכב עדיו. וסיים שם נרשנ"ח (המובא

> בציונים אות כ"הן הטעם, משום שהמים הנשפכין דרך מרוב חוסמין הן את העוברים. ועוד, שפעמים יורדין בקילוח על המשאות שעוברין ברשות הרבים ומקלקלות, וכל שכן אם מקלחין לביב של בעלי בחים, שחח יחקלקל הביב מרוב המים, שמא יבואו המים ויליפו בתיהם, עכ"ל ד"מ י"ו: סעיף י כדן ואפילו לבנות על גגו כמין צריף כרי. לשון הגמרל (ר ע"א) רב יוסף אמר המחזיק לנוטפי ולשופכי ללריפי דאורבני, ככני מחויק (ופירשנ"ס) וופירש"ין שם וד"ה אבלו, לריפי דאורבני הוא בים המכוסה בענפי ערבה והיינו אורבנא, ומחוך שהטיפין סמוכין מאד אין בעל החצר יכול אחד וחבים להשתמש תחתיהן. ואפ"ה ה"ל לבעל הנג חוקה. ועל דרך זו פירשו נמי הטור סעיף י"ח, אלא שלא כתב ואינו יכול לשמש מחתיהן, אלא ואינו נח לשמש מחתיהן. וכתב הטור סעיף ט"ו "כשם הרמ"ה (פייג סיי רסייו) דנלמד מזה דים בידו להגביה הגג עם הלינור

אעפ"י שקילוחו חזק יותר. אכל

happing

הצנור אין בעל הגג יכול לעכב עליו כאושאין הצנור עשוי לתשמיש כזיז כדי שיחזיק באויר החצר שאינו עשוי אלא לקילוח המים. הגה מיוהואיל ואין עליו אלא לקבל מימיו בבואם ירצה

סעיף י' מן מי שהוריד מי גגו כר. עיין בחשובת ך לב ספר ח' כלל י"ד 'סי פ"ד [קש"כ]

לקבלם בכלי או בלנור הדין עמו "אבל לא יוכל לומר לבעל הלנור להטוחו לרוח אחרת או לשנות בו כלל ואפילו אם הוא ארוך אינו יכול לקלרו מיוהוא שיש קפידא לבעל הלנור אבל בלאו הכי כופין על מדת סדום ובלבד שיחלחו מימיו יפה.

ט סהסראובן שרצה להחזיר שופכי גגותיו לרשות הרבים כיובני רשות הרבים יכולים לעכב עליו. הגה "והוא הדין אחד מכני מבוי שרלה להחזיר שופכו למבוי ומזיק ילאחד בכוחלו שיש לו אצל מבוי זה אף על פי שאין לבעל הכוחל שום זכוח במברי זה שהשופכין יורדין לתוכו.

י שחוריד מי גגו על חצר חבירו ולא מיחה כו והחזיק כדבר זה אם המים מנטפים ורצה לקבצם למקום 'אחד ולעשותם צנור עושה וכן אם היו באים דרך צנור ממקום 'אחד וחילקן על רוחב הכותל והחזירן נוטפים עושה כרופואפילו לבנות על גגו כמין צריף (*פירוש מלון של שומרי שדות שאין לו גג אלא הקורות למעלה נוגעות זו כזו והולכות ומתרחבות למטה) עד שירדו המים במהרה לחצר

ציונים ומקורות כנו טור פעיף ט"ו כשם הרמ"ה פ"ג ס" רס"ו". כגן כל זה נטור סעיף י"ג. כדן טור פעיף י"ג נשם הרא"ש פ"ג בשמ"ו: ב"י בשם רשב"ם ס" ע"ב. כהן רשב"ה ח"ג ס" קנ"ר. ר"מ י"ו. כון כ"י מחורש ג' כשם הרשכ"א בתשובה ח"ג ס" קפ"א. ד"מ י"ט. פרק חזקת ובשפיו וטור:

4) ממהדורת באה"ג תניח ואילך: לאחר. 5) בחלק מן הרפוסים בטעות אחר. 6) ממהדורת של"ד.

הרמב"ם [המובא בציונים אות כ"ז] נראה דלא פירש לריפי דאורבנא כפירוש (הר"ש) [רש"י] והטור הנ"ל, שהרי אחר שכתב שיכול לשנות המים זה שיין עד המנטפים בכל אורך הגג לקבלם ולהורידם דרך לינור במקום אחד כו', והיינו נטפי ושפכי הנ"ל בגמרא, סיים וכחב דיכול לבנוח על גגו כמין לריף, בסור סעיף התנטפים ככל פותן הגב מוכני החור בית החור בית התנופה הלריף בענפי ערבה שהנוטפין הן סמוכין ותכלה שהוא פירש לריפי דאורבני מעומה לקעון מוכח מזה דכן פירש הוא לריפי דאורבנה, ולא הזכיר שמכוסה הלריף בענפי ערבה שהנוטפין הן סמוכין ותכלה שהוא פירש לריפי דאורבני מעומה לקעון שהוא בנין מכוסה בשיפוע הרבה, ומחמת רוב השיפוע המים יורדין במהרה לחלר חבירו, ומוה אין לבעל החלר היוק כל כך כמו אם הגביה הגג עם הלינור, ומשו"ה ס"ל להמגיד משנה דאף דכתב הרמב"ם דיש לו חוקה ורשות לעשות לריף בשיפוע, מ"ת אין לו חוקה ורשות להגביה הגג מאשר היה בתחילה, וכמ"ם המחבר בסעיף שאחר זה, ומסיק המחבר שם וכחב דיש מחירין גם כזה, והיא דעת הרמ"ה הביאו הטור, והיינו טעמא משום דפירש

סעיף ח׳ בסופו. לפיכך אם רצה לקכלם ככלי או בצינור חדין עמו. נסור למבוי ומזיק לאחר בכותל שיש לו אצל מבוי זה, הרי זה מעכב עליו אעיפ סעיף פיו כשם הרמיה פינ מיי רמיון סעיף ט' כסופו. ואם רצה להחזירם שאין לו זכות במבוי כלל. וב"י מחודש ג' בשם הרשביא בתשובה חיג מיי קפיאף

המזחילה, וכן אין בעל המזחילה יכול למחות לבעל החצר לבנות

בשלו, כי אין חילוק בין אכנים לעץ אלא למ״ד שאם בא לבנות

תחתיו בונה. אליביה צריך התלמוד לדחוק ולומר כך, א"כ אין לבעל הגג כח למחות מלבנות בשלו, דשמא קי"ל כאינך אמוראי בזה. והא

דנקט הרא"ש כר' ירמיה, לאו למימרא דלר' ירמיה יכול לכנות,

מודי זחב

סעיף ח׳. אין בעל הגג יכול לעכב כו׳. רבינו והטור סעיף י״בן תמה על הרא"ש שלא הכיא אוקימתא דמוחילה של אבנים. ונראה לישב, דהא קסע זה תוקן הרא"ש (פ"ג סי׳ ע"ב) כתב, *יראה כיון דפליגי הני אמוראי (נ"ח ע"ב) ולא איפסקא הלכה כמאן, וזה החזיק במרוב דאזלינן בתר המיקל ולא יגע במרוב, אך יכול לכנות תחתיו כר' ירמיה כו'. ונראה כונתו, דמכח ספק אין לאחד מהם למחות שום דבר לחבירו, ומש"ה נראה בדין דבונה דהרא"ש מיירי לענין היתר המרוב לבנות תחתיו מצינו קולא כתירוץ תחתיו, אפשר דס"ל לאינך אמוראי דיכול לבנות אפילו תחת המזחילה ר׳ ירמיה, אבל לענין המזחילה לא פסק כוותיה דאיהו מחמיר בשל של אבנים כי היכי דלר׳ ירמיה מותר עכ"פ תחת המרוב של אבנים, ווןכיון דאפשר לשאר תירוצים, מותר הכל במוחילה כמו ומש"ה פסק הרא"ש שלבעל החצר אין רשות כשום דבר ליגע כגוף

באר הנולה

סעיף ט' ס. הרשב"ל במשוכה (חרג סיי קניון, מפני שהמים (הנשפכים) דרך המחוב חוסמים [לשון פסוק ביחוקחל ל"ט (ייא) ופירושו סוגרת] את בניט: ל. אבל לא כרי. הרא"ש שם ופ"ג סי ע"בן, דלא כשמואל ור" העוברים. ועוד, שפעמים יורדים בקילות על המשחות העוברות ברשות הניל ונ"ח ע"בן אלא כר' ירמיה בר אבא: לא. לחטותו. לפירוש רשב"ם הרבים ומקלקלות וכו'. (ב"ן מחודש סעיף כ'. סעיף י' ע. לשון הרמכ"ם (ד"ה אין לו חוקהן: לב. או לשנות. לפירוש חוס' ד"ה המרוב כו', ור"ל פרק ח' מהלכות שכנים דין ו', וכלישנה בתרה דרב נחמן, שם דף ו' (ע"ב) [ערא]. פ. כלישנא בפרא דרב יוסף שם. וכתב הרב המגיד (שמ) בשם סרמב"ן ז"ל ושם ד"ה ואחויקן וסרשב"ל ז"ל ושם אחזיק לנמפין, הטעם הול לפי שאין מתרבה היוק על בעל החצר בכך.

ע". ר"י מיגש שם ד"ה נטפין: לח. ואפילו לבנות. כפירום רכו הר"י מיגם [שם]:

ביאור הגר"א

במרוב לרי ירמיה:

סעיף ח' כט. והואיל ואין. שאפילו לכנות תחתיו יכול אע"פ שמקכל חפילו כחותו רות להטותו: לג. ראפילו. גמ' שם, וכנ"ל [סק"ל]: לר. והוא כו'. שם נ"ט ח': סעיף ט' לה. ראובן. נלמד מסעיף ו' כמכ"ש, וכמ"ש שם כ"ד כ' שאני הזיקא דרבים כו': לו. אע"פ. כמש"ל סימן קנ"ה סעיף י' וסעיף כ', ע"ש: סעיף י' לז. מי. כפירוש (רשנ"ס) (רש"ין שס (ו' ע"א ד"ה הכי גרסינן וד"ה אחזיקן ורכו (של הרמב"ם המוכא כבאה"ג אות

סעיף חי יג הצגור. כתב הקמ"ע נסקייכן, דה"ה חחת המחתילה, וכין שהיא של עץ או אכן ס"ל להרי"ף והרמכ"ס והרא"ש דמותר לבנות תחסייה, ולא כטור שפסק לחלק בין של

לריפי דאורבני בענין אחר וכמ"ש ודוק: מעיף י"ב כהן וקבה לכן נראה דה"ג, ומי גגו של שמעון שקנה מראובן שיקבלם נוטפין על גג מראובן שיקבל כו'. מה שכתב כאן וקנה, ולא קאמר והחזיק על ראובן וחחרין לחצר שמעון עם מי גג כו', וכן הוא לשון הטור [סעיף ראובן, משום דבחורבה לא שייך חזקה כמו שכתבו הטור והמחבר בסימן ייטן: הג"ה. וכתב בחשובת רשב"א וחיאן סי' אלף קל"ה על אחד שהיו קנ"ד נטור סעיף ייח ומחברן סעיף ט"ז ע"ש: ברן ומי גגו של שמעון מימיו יורדין לחלר חבירו, וקיבל קנין לסלקו חוך זמן מה, ומת חוך הזמן,

שקנה מראובן שיקבל על גג ראובן כו'. לפי נוסח זה בספרים ישנים, י"ל דוה קחי חמ"ש לפני וה, והחזיר מי גגו לחלירו...של שמעון כבתחילה, ע"ו קאמר שעוד החזיר גם מי גגו של שמעון שקנה מראובן שיקבלם על גגו ועכשיו חחרין לחלר שמעון. אבל נוסח זה אינו נכון, דא"כ שיקבלם גגו הו"ל למימר, ולמה חזר וכתב גג כלובן. ועוד, דהל לא קנה מראובן שיקבלם על גגו אלא בחורבחו.

חבירו בונה שהרי הוחזקו מימיו של זה לירד לחצר חבירו.

חשן משפם קנג הלכות נזקי שכנים

יא סילמי שבא להגביה השופכין כדי שיהיו יורדים ממקום גבוה שזה ודאי מוסיף בהיזק הוא אין שומעין לו וכן כל כיוצא בהם כייויש מתירין גם בזה. הגה "ואם רולה להשפיל הלנור בעל החלר מעכב עליו שהרי יכול לבנות חחחיה וכשישפילה לא יוכל לבנות תחתיה כל כך.

יב לחצר שמעון בית אצל חצר שמעון

מורשיו טוענין שאין לריכין לסלק דהוי קנין דברים בעלמת, והשיב דחין זה מיקרי קנין דברים כו'. ותו, הרי הודה ראובן שאין לו (טענה) [*טענת] נויפ דים. מוקה על חלר שמעון וח"כ כמה זכה במהווח היורש, עכ"ל ד"מ י"ט. עד כאן ועוד סג"ה: כון ממחין בידו שלא ישפוך שם חמשה. נרפה דחמשה לאו דוקא קאמר, אלא גם ארבע ושלשה אסור לשפוך, כיון שלא החזיק מלח לחחת:

> ומי גגו נוטפים לחצר שמעון ונפל ביתו של ראובן ושוב בנה שמעון בית בחצירו בחיוקנה מראובן שיקבל מי גגו בחרבתו בכל מקום שירצה ואחר כך בנה ראובן חרבתו והחזיר מי גגו לחצירו של שמעון כבתחילה ביומי גגו של שמעון שקנה מראובן שיקבלם ["נוטפין] על גג ראובן ["וחוזרים לחצר שמעון עם מי גג ראובן ושמעון טוען שאין לו לקבל מי גגו דראובן אלא אדרבא הוא צריך לקבל מי גגו הדין עם שמעון". הגה לירחוכן שמימיו יורדין על גגו של שמעון והחזיק כזה וכא שמעון להגביה גגו לריך לכנוס בשלו כדי הנחת מרוב במקום ראשון שלא יפסיד חבירו. "מי שהחזיק בחלר חבירו לשפוך בה מי כביסה אחת ביזממחין בידו שלא ישפוך בה חמשה כביסות וכן אם החזיק למי גשמים

ציונים ומקורות כמ) טור סעיף ט"ז כשם נעל העיטור אות מ' מחאה והמגיד משנה שם פ"ח משכנים ה"ר. ד"מ ט"ז. כט) טור שם פ"ג הרמ"ה פ"ג ס" רס"ז. 🖈 ב"י סעיף י"ח בשם רשב"ם ראה לעיל פרק תזקת ג"ח ע"ב ד"ה שאם. 🐧 טור שם. מול ספיף י"ע כשם תשוכת הכח"ש כלל צ"ט סיי הי. מנ) מדכי ריש כ"כ סיי ח"ע. ל"מ י"ט, מג) מ"י פ"ק דכ"כ גי ע"ב מופי הרי"ף. ד"מ שם. ביינ ל) תוספת מהדורת הסמ"ע, ראה סמ"ע סקכ"ו. וכעין זה בערך לחם.

ערך לחם

סעיף י' בסופו. גג ראובן שנוסף לסרזב שבנג שמעון, ורוצה שמעון שביארנו שיכול בעל החצר לבנות תחתיו. נמור סעיף פיז בשם הרמיה פיג פיי להגביה גנו, צריך לכנום בשלו כדי הנחת מרוב במקום ראשון כדי שלא ומיון: סעיף י"ב על גג ראובן כו" החזירם לחצר שמעון עם מי גגו של יפסיד חבירו. נביי סעיף יים בשם מדדכי ביב סיי תיען: סעיף י"א בסופו. וכתב ראוכן ושמעון כו' (השלמת החסר. ראה שינ דן: בסופו. מי שהחזיק על ביכ ריב"ל מודאו סיי פ"ד דבעל הנג מיקרי מוחזק כיון שאין הנוק מבורר, ובסיי חבירו לשפוך מי כביסה אחת, ממחין בידו שלא ישפוך בה חמש כביסות, פ״ה כתב שרוב חכמי עירו חלקו וסוברים שבעל החצר מיקרי מוחזק, ועיין או אם החזיק למי גשמים לבד ממחין בידו שלא ישפוך מי כביסה. וב״י טעיף הרשיך (חיב) סי (קיין) ופעראן. כא להשפיל הצינור אין שומעין לו כמו

כיאור הגר"א

סעיף י"א לט. מי שבא. מדפליגי [ר׳ ע"א] בנטפי ושפכי, ואף להמחיר, משום דחין מוסיף נהזיקו: (ליקוט) מי שבא כו'. דהח ר"נ [שם] דחמר ללריפא דאורבני לא, ודאי דאוסר בחוספת היוק, ואפ"ה קאמר דאחזיק לנטפי, אלמא דה"ק דאינו מוסיף בהחקו, וא"כ רב יוסף דמתיר בלריפא י"ל ג"כ מה"ט. רמב"ן [שם ד"ה ואחזיק] (ע"כ): מ. ויש מתירין. טור [סעיף ט"ז] כשם רמ"ה (פ"ג סי" רס"ז), דס"ל כפירוש (רשכ"ס) (רש"י שם ד"ה אבלן בפירוש לריפה דחורבני, חה ודהי מוסיף בהיוק הוה: סעיף י"ב מא. מי שהחזיק. כנ"ל נסעיף י"ח מי שכח כו', וכמ"ש שם [סקל"ט]. וכחב [הנ"י המובא בציונים אות ל"גן, והל דתניל נתוספתל החזיק לנשמים החזיק לככיסה

כאר הגולה סעיף י"א ל. כן כתב הרב המגיד שם נפיח משכנים היון כשם הרמב"ן נוי

החזיק לכביסה החזיק לגשמים, והוא תוספתא בסוף ב"מ (פי"א ה"י), והמגיד משנה (פ"ח משכנים ה"ו) העתיק לכביסה אחת שופך חמש כביסות, תירלו שם איירי בשופך לביב, ח"ש אבל השופך כו', ופירש בעל המפה דוקא כשופך ברשומו דרך כו':

פתחי תשוכה

או לא, רשאי להגביה, דאדם מוזהר שלא יזיק לחבירו, וכל זמן שאין חבירו מברר דהוא מזיק לו אין שומעין לו. ולא דמי למ״ש הרשב״א

[בתשובה ח"ג ס" קס"ב] הובא בב"י סימן קנ"ד (סעיף י"ן) בענין הפלוגתא אי מהני קנין לנזק קוטרא ובית הכסא, דאם כבר סמך אין מחייבין אותו לסלק

אמרי ברוך

סימן קנג מחבר סעיף י"א. וכן כל כיוצא בהם ויש מתירין כו". נ"נ, יערן ננ"ח ופעיף סידן ובאמצע פלפולו ז"ל, ומיהו כבר כסבסי בסמוך וסשיף ייבן דוקא שאין לו היזק כוה שאין הדין בחשובת הרשב"א לא משמע כן, אלא דהיה כחוב כן בשטר שמודה על עצמו. ועיין יכול להשחמש כלל אלא שאין נוח לו להשחמש כבחחילה, דאילו יש לו היוק ממש ודאי מודו גם הרמ"ה (פיג סיי ופיזן והרשב"ם (וי עיא דיה אבל) דאינו יכול להגביה, ולכן דקדק רכינו

סעיף י"א ב. ויש מתירין. עיין בתשובת רבינו עקיבא איגר (קמא) סיי קנ"א ען לאכן, וחמה על הרא"ם ע"ש. ועיין מ"ש הט"ו כוה: סעיף יי יד. בונה. עיין בסופו (קונטרס במילי דנויקין), שהביא דמהריב"ל בתשובה (ח"ב כלל) (ח"א במשונת וְ' לג ספר א' כלל י"ד סי' פ"ד. ש"ן וסקיטן: סעיף י"ב שו. חמש. לאו סיין פ״ד ופ״ה כתב, דכיון דאיכא ספיקא דרבוותא אי הוי כמוסיף בנזק דוקם קפתר, אלה גם פרנע ושלש אסור לשפוך, כיון שלה החזיק אלה לחתם. סמיין

באר חימב

יים בשם ניי גי עיב מדפי הרייףן:

ע"א ד"ה ואחזיקן והכשכ"ל ז"ל (שם ד"ה אחזיק לנמפין והכילו הכ"י וסעיף

ייחן, ושכן כתב הנ"י (שם ג' ע"ב מדפי הרייף). סעיף י"ב ק. טול סעיף י"ט כשם חשובת אביו הרא"ש כלל ל"ט סי' ה'. ר. ביאם קיבל קנין לפלק

תוך זמן מה שלא יהיו המים יורדין לחלר חבירו, ומת תוך הזמן, היורשים מחויבים לפלק, ואין זה קנין דברים בעלמא, שהרי הודה אביהם שאין לו

טענת חוקה על חלר שמעון, וח"כ במה וכה היורש. חשובת הרשב"ח סי

אלף קל"ה. סמ"ע נסקכ"ו בהג"הן כשם ד"מ.

ואם בא לעשות אין מבורר והוא בא לזכות מצד הקנין, וכיון לברר. דשאני התם דהנזק מבורר והוא בא לזכות מצד הקנין, וכיון דהוי ספק בקנין קיימא אחזקה דיכול למחות בו, משא"כ הכא דהספק בעיקר הנזק אם מזיק אותו. ובתשובת מהרי"ט ח"ב [תו"פ] ס" ע"ה השיג עליו, דגם בנידון דמהריב"ל נזק דצינור על חצר חבירו מבורר הוא, אלא שבא לזכות כחזקה שהחזיק ורוצה עתה להגביה, וכיון שיש ספק אם גם זה בכלל החזקה, י"ל דאינו יכול להגביה כמו בנידון דהרשב"א. והוא ז"ל כתב לישב, דסברת מהריב"ל כיון דהחזקה מבוררת וקנה בודאי מקום הנחת הצינור שיקלחו מימיו, הוי כעושה בשלו, ומה שמגביה הוי ספק היוק כר', ע"ש היטב. ועיין מה שכתבתי לקמן סימן קנ"ה סעיף י"ט סק"ד:

חידושי רעק"א

סמ"ע ס"ק כ"ו. וחו הרי הודה. נ"ב, משמע דממילה דכלל קנין לפלק היי הודהה, וכמקור מ"ש בגליון לקמן סימן קנ"ד סעיף י"ט:

וכתב בפתוך ושניף ייהו שהטיפין מכופים זה על זה תחד שחין נות להשתמש תחתיהן כוי, כלותר דחם לא היה יכול לשתש כלל פשיטא דתעכב על ידו כוי, עכ"ל יעו"ש:

כרי. עיין בסמ"ע ס"ק (ל"ח) [ליב],

ב====) אבל השופך שופכין ברשותו דרך ביב כו' על כיון סעיף י"ג י) אינו יכול למנעו כוי. ולינו לומה לוח כל שהול כי, ברשותו שופך. דקדק ברישא ובסיפא דדבריו, ולימדונו דהימר הוא כיון דשם מזיקו בראיה כו', משא"כ כאן, עכ"ל הסמ"ע וסקיילן. והב"ח ומעיף משחיא דברשותו שופך, הא לאו הכי אף שילאו משם דרך ביב הוה אסור*, ולא בין כתב דאיירי כאן בחלי בו בית דותיא דשדה ע"ש. עיין בחשובת כמ"ם נעיר שושן [סעיף ייב] דשינה נלשונו נזה: מעיף י"ג כמן מודם ר"ש כהן ספר כי סיי ל"ח (קשיכן: מעיף מ"ז יא) ובחזקת מודם

> היישונוקמן כו' בתוך חצר חבירו כו'. כן כיה במוד פירשו ג"ל (הרל"ש) ן *הרשב"ם נ"ח ע"ב ר"ה סולם], והטור [סעיף כי] הכיאו. וכחב עליו ז"ל, ור"י פירש דבכה"ג אפילו קטן נמי יש לו חזקה, דכיון דעוכר הוא על חלירו ודאי קפיד, אלא מיירי שסומכו בחלירו על כוחל חבירו, ייייוכיון שהוא קטן חבירו אין מקפיד שיך כחיי: עליו, עכ"ל: דן אינו יכוד למנעו פיין נחשונה כו". ואינו דומה לוח כל שהוא הנ"ל וחרים פר ברים סימן זה דחמרינן דיכול למחום מים וקשים ואם לא מיחה החזיק בו כו', דשם מזיקו בראיה, משא"כ כאן דמדלא מקפיד אלא אהעמדת סולם, שמע מינה דאיירי דאינו מקפיד על הכניסה והיליאה בחלירו בלא העמדת סולם, וביולא ונכנס בלאו הכי אינו יכול לשמש איניתיייבו אלא דרך רשות חבירו, ואו ישמר ממנו הבירו בתשמישו, וחבירו יכול בשייולבטלה כל זמן שירצה, ועיין דרישה [סעיף כ״א]: סעיף י"ר לאן ואין כל אחד יכול להכביד כוי. כאן לריך להיות מקום הג"ה זו, ולא כספרים ישנים דהעמידו מקומה בסוף הג"ה בסעיף י"ג, ע"ש וק"ל: מעיף מ"ז (לאן) לכן וכחוקת סולם כו' על ויש חולקים בכל חזקות אלו. עיין ן נמשימ לקמן סימן קנ"ה סעיף ל"ה שהכריע ר"ם יהן ספר מור"ס כדעת הרמב"ס (המוכא בציונים נ' פי מ"ו מור"ס אות מיגן דאין לריך ג' שנים. ונראה ביחושה דאומה הכרעה לאו הכרעה כללים היא, דח"כ קשה למה כתב זה כמה פעמים, בפלוגחא לעיל בסוף סימן קמ"ב גבי פתיחת חלון ובסימן זה סעיף כ' גבי זיו וכסעיף (ז') נרין גבי מוחילה, וכסעיף זה לענין חוקת סולם ואינך

לא ישפוך שם מי כביסה. בחלי אבל השופך שופכין ברשותו דרך ביב העוברת נחלר חבירו אף על פי שלא החזיק אלא לדבר אחד יכול לשפוך שם מה שירצה הואיל ברשותו הוא שופך.

יג להמעמיד כפוסולם קטן שאין לו ארבע שליבות כצד כתלו בתוך חצר חבירו או בתוך שדהו לא החזיק בנזק זה *וכל זמן שירצה בעל החצר בונה בצד הסולם ומבטל תשמישו. הגה ליוחם קבעו במסמר אפילו קטן יש לו חזקה". ואם היה סולם גדול שיש לו ארבע שליבות או יותר החזיק ואם כא לכנות ולכטלו כעל הסולם מעכב עליו עד שירחיק כשיעור שהרי מחל לו להעמיד סולם גדול "לפיכך כשיכא

עד לכן נסתפק מור"ם ולא הכריע באלו כוי. וא"כ הוי דינא כל דאלים גבר לפי מ"ם בסוף סימן קל"ט ע"ם וק"ל. ועיין עוד שם עד דים להקשום מסברה זו ההרשב"ם הנ"ל דבהעמדת סולם ונעילת קורות אינו מלריך ג' שנים כו'. אינו מוכרח שיסבור רשב"ם כן בנעילת קורות, ועיין בכ"ח נסעיף כיידן. עוד שם, על כן לריך לומר דכחלון (ויש) [*דישן בו היוק כחיה כו'. עים מהדורה כ"ל ואם כן הסברא נומנת יותר שניגטבונ להכריע דחלון מיקרי רשות חחרת

וק"ל. *עיין כתשוכת מהרשד"ם (חרימ) בכתיי נמצא סימן רס"ח ורס"ז (קש"כ):

> בעל הגג להעמיד סולם גדול בעל החצר יכול למחות בידו כדי שלא יחזיק עליו "אכל אם העמיד סולם קטן "ו"אינו יכול למנעו שהרי אומרים לו אין לד הפסד בזה כל זמן שתרצה תטלנו.

> יד ^{6) כ}כותל שבין ראובן ושמעון אם היו שותפים בו "שניהם משתמשים בו זה חופר מצד זה ומכנים קורותיו כל שהן וזה חופר מצד זה ומכנים קורותיו. הגה מואף על פי שהאחד הכנים והשני לא הכנים זמן ארוך יכול להכנים כשירלה הואיל וחלי כוחל שלו "אולטיםוחין כל חחד יכול להכביד על הכוחל רק כפי המנהג.

> > טו "היה הכותל של ראובן לבדו אין שמעון יכול להשתמש בו.

*מה!לחפר שמעון בכותל זה והכנים בו קורה אחת ושתק ראובן ולא מיחה בו החזיק במקום הקורה אפילו היתה קטנה ורצה שמעון להחליפה בקורה גדולה ועבה מחליף. הגה לבויאות: ובחוקם סולם ונעילת קורות יש אומרים דבעינן חוקה ג'

ציונים ומקורות לד) שם. לה) שם כרמנים פ"ח משכנים דין ד'. לו) ו"י שם ל"א ע"א מדפי הרי"ף. ד"מ כ'. לו) שם כרמנ"ם פייח משכנים דין ז'. למ) כיי מחורש רי כסם הרקניה בתשובה חיא סיי תתקליא. דימ כייו. לט) כיי עם כסם הרקניה שם. דית (כ') ב"ו. מ) שם כרמנ"ם פ"ח משכנים ה"ו. מח) שם כרמנ"ם פ"ח משכנים ה"ו. מג) עור ספיף כ"ו נשם ר"ח בספר הישר שר"ח סר צ"ה. ובב"י צ"ק בפ"ק דב"כ ופרק לא יחפור, ראה כחידושי הגהות בטור שם, והרל"ט פ"א סר י"א י"ב והרע המניד פ"ל משכמים ה"ד כשם הסום" שם והרי יונה ז' ע"א ד"ה עלה והרשנ"ם שם ע"ב ד"ה ויש מפרשים לכל.

6) ברמ"א ד"ר מובאת כאן סוף ההגהה שבסוף סעיף י"ד ואין כל וכר. הסמ"ע כתב להעבירה לשם, ראה סמ"ע סקל"א. ובערך לחם כתב דין זה בסעיף ט"ו. 9) ממהדורת באה"ג ואילך הושמטו המילים: שניהם משתמשים בו. 10) בד"ר הגהה זו נמצאת בסעיף י"ג. ראה הערה 8.

ערך לחם

סעיף י"ג שליבות כו". ואינו קבוע במסמר. וביי פעיף כי בשם ניי ליא עיא ויכביד על הכותל, ודוקא בסקום שנהגו שלא להקפיר. וביי מחודש רי בשם מדפי הוייףה סעיף ט"ז בסופו. ובלבד שלא יסמוך על הקורה תקרה הרשביא בתשובה חיא סיי תתקליאן:

באר הגולה

סעיף י"ג ש. לשון הרמב"ם שם פ"ח מהלכות שכנים דין ד', משנה שם סעיף י"ג מב. וכל זמן שירצה. כפי פירושו ושל הרמב"םן כל הני חוקה עיבן בזיו שבעל החלר יכול לתחום אפילו בזיו כל שהוא, דוקא בזיו אתר כן למחות על ההנאה, והכל מודים כזה חה פשוט. סעיף י"ד ב. שם [ברמבים פיח משכנים] דין ז'. וכתב הרב המגיד, זה פשוט פ"ק [ממשנה דף

דף נ"ם ע"ב, וכדמפרש לה דבי רבי ינאי שם דף נ"ע ע"א. מ. כתב הרב דויו וסולם וחלון הכל לבנות תחתיו וראה סק"אן, וכתירון רבי ירמיה בר אבא המגיד (שם), זה פשוט. א. כחב הרב המגיד (שם), זה לא נוכר בגמ' (נ"ח ע"ב) לענין מרוכ: מג. ואם קבעו. מוספחא בפרק בחרא דכ"מ (פי"א בביאור, אבל נזכר בגמ' בהרבה דינין שכל שזה נהנה חה אינו חסר כופין הייחן לענין ד' אמום ע"ש: סעיף י"ד מה. כל שהן. ר"ל בין הורדי אותו על מדת סדום. ורכ הונא שאמר למעלה (ברחב"ם היא ובה"ה משם נים וכשרי, דלא פליגי (וי ע"א) אלא בכוחל חבירו, וכמ"ש בסעיף י"ח בשו"ע: מה. ואע"פ. כן משמע שם בגמ' כי כוי כו', ואי אמרת שאין יכול להכנים לפי שיש בחשמישו החק ראיה וכמ"ש בגמ', אבל הסולם שאין יכול להשתמש מאי סלקא דעמיה: מו. ואיץ. ר"ל אע"ג שאמר למעלה כל שהן ואסילו כשורי בו אלא דרך רשות סבירו, וחבירו יכול לבטלו כל זמן שירלה, ודאי אינו יכול וכמה שירלה, מ"מ אין כר', וכמ"ש בב"מ קי"ו כ' חסחון שבא כר', וכמ"ש שם הרח"ש ופ"י ס" ג'ן נשם הרחב"ד שבח לשנות מהתנהג, מהחים דהורדי:

ביאור הנר"א

ה' ע"ל ונגמ' דף ו' ע"לן. סעיף ט"ו ג. ווכתב עוד שם בחים, גם זה פשוט שם. סעיף ט"ז ד. שם וברמבים פיח משכנים היון, וכתב הרכ המגיד, מימרא שם [דף ו" ע"א] וכרב יוסף, או כלישנא בחרא דרב נחמן דאמר החזיק להורדי אחזיק לכשורי וכוי, ופירושו כזו ובאוסן הסמוכין לה כדעת הגאונים ו"ל שכל אלו וכיולא בהן שהן מחילום השעבודין, בשחיקה לבד די וא"ל שענה ולא חוקם ג' שנים. ודעם רבוחינו שלריך טענת מכר או מתנה וחוקם ג' שנים וכו', ולזה הסכימו קלת מן האסרונים ו"ל, עכ"ל, וכמ"ש הרמ"א בהגה.

סעיף י"ג מו. תטלנו. כתב הכ"ת, דאיירי כאן בחלר שאין בו בית דומיא דשדה ע"ש, ובתשובת רש"ך סיי ל"ת. ש"ך וסקייק: